

HU

HU

HU

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2010.10.7.
COM(2010) 549 végleges

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

A pénzügyi szektor megadóztatása

{SEC(2010) 1166 végleges}

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK

A pénzügyi szektor megadóztatása

1. HÁTTÉR

A közelmúlt pénzügyi válsága – tekintettel a pénzügyi instabilitás által a reálgazdaságnak okozott költségekre – egyértelművé tette egy stabilabb pénzügyi rendszer szükségességét. Emellett a fejlesztés, az erőforrás-hatékonyság és az éghajlatváltozás területén számos kulcsfontosságú kihívásnak van jelentős költségvetési hatása. Vajon ilyen háttér mellett potenciális bevételtermelő megoldást jelenthetnek-e a pénzügyi szektorra kivetett kiegészítő adók?

Az Európai Tanács 2010. június 17-én, a torontói G-20 csúcstalálkozóra készülve arra a következtetésre jutott, hogy „[a]z EU-nak azon erőfeszítések élén kell állnia, amelyek a pénzügyi intézmények által fizetendő adók rendszerének bevezetését célzó, globális megközelítés kialakítására irányulnak annak érdekében, hogy az egyenlő versenyfeltételek az egész világon fennmaradjanak, és ezt az álláspontját határozottan védeni fogja a G20-partnerek körében. Ezzel kapcsolatban alaposan meg kell vizsgálni és tovább kell fejleszteni a pénzügyi tranzakciókra kivetendő globális adó bevezetésére vonatkozó elképzelést.”

Az Európai Parlament ugyancsak vitát folytatott a pénzügyi szektorhoz és az adóztatáshoz kapcsolódó kérdésekről. 2010. március 10-i állásfoglalásában pedig arra kérte a Bizottságot és a Tanácsot, hogy mérlegeljék, hogyan lehetne a pénzügyi tranzakciókra kivetendő adót fejlesztési együttműködés finanszírozására, a fejlődő országoknak az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez történő segítségnyújtásra és az uniós költségvetéshez való hozzájárulásra felhasználni. Néhány tagállam már hozott a bankok megadóztatását célzó intézkedéseket.

E viták nem korlátozódnak csupán az Európai Unióra. Olyan témák ezek, amelyek jól tükrözik a pénzügyi válság és következményeinek globális és rendszerszintű jellegét. A G-20-ban is folytak viták új adózási formákról. Nem született azonban globális egyetértés a kiegészítő adózási eszközökről¹. A pénzügyi tranzakciók megadóztatásának kérdését legutóbb az ENSZ millenniumi fejlesztési célokkal foglalkozó, magas szintű plenáris ülésén vitatták meg. Ezenfelül az ENSZ Főtitkársága által létrehozott, az éghajlatváltozás finanszírozásával foglalkozó magas szintű tanácsadó csoport is megvizsgálta a globális szinten tevékeny, kulcsfontosságú ágazatok, többek között a pénzügyi szektor, valamint a nemzetközi légi és tengeri közlekedés bevételtermelő potenciálját.

¹ A G-20 torontói csúcstalálkozásának következtetései szerint: „Megállapodtunk, hogy a pénzügyi szektornak tisztességes és érdemi módon kell hozzájárulnia minden olyan teher kifizetéséhez, amely a bankrendszer stabilizálására, bankszanálási alap létrehozására és a pénzügyi rendszerből származó kockázatok csökkentésére irányuló állami intervenciókkal kapcsolatos. Felismertük, hogy e célra számos szakpolitikai megközelítés áll rendelkezésre. Néhány ország pénzügyi illetéket vet ki. Más országok más megközelítést alkalmaznak.”

E közlemény két eszköz, a pénzügyi tranzakciókra, illetve a pénzügyi tevékenységekre kivetendő adó bemutatásával járul hozzá a vitához.

2. A PÉNZÜGYI SZÉKTORRA KIVETENDŐ TOVÁBBI ADÓK CÉLKITŰZÉSEI ÉS ALAPVETŐ ÉRTELME

A szóban forgó adóügyi instrumentumtól függetlenül, van-e értelme az adózási rendszer módosításának annak érdekében, hogy a pénzügyi szektor tisztességes és érdemi módon járuljon hozzá az állami költségvetésekhez? A Bizottság három legfontosabb, emellett szóló érve a következő:

Először is, a pénzügyi szektor folyamatban lévő, kiterjedt reformjának kiegészítéseként az adók hozzájárulhatnak a pénzügyi piacok hatékonyságához és stabilitásához, csökkenthetnék azok volatilitását, valamint a túlzott kockázatvállalás káros hatásait. A pénzügyi szektor túlzott kockázatvállalásának hátterében tényezők egész skálája állhat, a tényleges vagy remélt (erkölcsi kockázatot eredményező) állami támogatástól és információszimmetriáktól kezdve egészen a díjazási struktúrákig, amelyek a makrogazdasági fejleményekkel együtt hozzájárultak a közelmúltbeli válsághoz. Ezért a pénzügyi szektor magatartása negatív külső hatásokat generál a gazdaság fennmaradó része számára. Így tehát a korrekciós adó feladata lehet ezen negatív külső hatások internalizálása, feltéve, hogy e cél elérésének megfelelően lehet kialakítani.

A pénzügyi és gazdasági válság rávilágított számos, rosszul összekapcsolt ösztönzőre a pénzügyi szektorban, valamint a pénzügyi rendszerek szabályozási és felügyeleti keretének hiányosságaira. Ennek eredményeként jelentős szabályozási reformok kerültek elfogadásra vagy vannak folyamatban². Széles körű az egyetértés azt illetően, hogy a pénzügyi rendszer rugalmasságának és stabilitásának fokozásához elengedhetetlenek a szabályozási és felügyeleti reformok.

A Bizottság új válságkezelési intézkedéseket javasolt, amelyek célja a hatóságok bankcsődkezelési kapacitásának javítása³. Ez magában foglalná a banki illetékből finanszírozott nemzeti bankszanalási alapok hálózatának létrehozását. A témában a Bizottság egy nemrég megjelent közleményében (COM(2010)254 végleges) fejtette ki véleményét, és javaslatairól a közeljövőben további részleteket közöl.

A további adók egyidejűleg képesek közvetetten és a szabályozást kiegészítve hozzájárulni a pénzügyi szektor stabilitásának növeléséhez azáltal, hogy elrettentenek bizonyos kockázatos tevékenységek végzésétől, valamint bevételi forrásként szolgálni.

Másrészt a pénzügyi szektornak fontos felelősséget tulajdonítanak a válság kialakulása, mérete és az államadósságok szintjére világszerte gyakorolt negatív hatásai tekintetében. A kiegészítő adók azzal is indokolhatók lennének, hogy az ágazatot néhány kormányzat számottevő mértékben támogatta a válság ideje alatt, ezért cserébe az ágazatnak tisztességes hozzájárulást kellene nyújtania. Azáltal, hogy hozzájárulnak a költségvetési konszolidációhoz, a kiegészítő forrásokhoz és a gazdasági hatékonysághoz, a pénzügyi szektor új adónemei segíthetnek megteremteni az Európa 2020 stratégiában előírt fenntarthatóbb növekedés feltételeit.

² A Bizottság COM(2010) 301 végleges közleménye kezdeményezéseket tartalmaz.

³ COM (2009) 561 végleges.

Harmadrészt az EU-ban a legtöbb pénzügyi szolgáltatás mentességet élvez a hozzáadottérték-adó alól. Ennek oka, hogy a pénzügyi szolgáltatások bevételeinek jelentős része árrésen alapul, ezért a jelenlegi héa keretében nem adóztathatók könnyen.

Ezért tehát vannak azt alátámasztó érvek, miszerint a pénzügyi szektor tisztességesebb és számottevőbb módon hozzájárulhatna az államháztartáshoz. Ez a vita az EU és más térségek költségvetési konszolidációjának általános összefüggésében zajlik, olyan időszakban, amikor a világnak legalább két sürgős, számottevő költségvetési hatással járó, globális szakpolitikai kihívással kell szembenéznie. Az EU jelentős ígéretet tett az éghajlatvédelem és a fejlesztés terén⁴. A kötelezettségvállalások teljesítéséhez tovább kell vizsgálni az új bevételi forrásokat⁵.

Az uniós tagállamok e kihívásokra válaszul megkezdték nemzeti adóügyi instrumentumok bevezetését. Fontos, hogy az ilyen fejlesztésekre koordinált keretek között kerüljön sor. Ellenkező esetben az eltérő adóalapokra kivetett nemzeti adózási rendszerek ösztönzőket teremthetnek az adózási arbitrázshoz, és az allokáció torzulásához vezethetnek az EU pénzügyi piaci között. Az összehangolatlan nemzeti megoldások megjelenése emellett kettős adóztatáshoz és a pénzügyi szektor széttöredezéséhez vezethet, gátolva az egységes piac megfelelő működését.

Az esetleges adóügyi intézkedéseket a pénzügyi szektor szabályozási reformjára irányuló jelenlegi erőfeszítések szélesebb összefüggésében is el kell helyezni, különös tekintettel a valószínűleg magasabbá váló tőkekövetelményekre és a banki illetékek esetleges bevezetéséről folyó vitákra. Szem előtt kell tartani ezen intézkedések kumulált hatását (különösen, ha koordinálásuk és fokozatos bevezetésük nem elég körültekintően zajlik), hogy ne kerüljön veszélybe az életképes, a szélesebb gazdaságot megfelelően és hatékonyan finanszírozó pénzügyi szektor.

3. A PÉNZÜGYI TRANZAKCIÓKRA KIVETENDŐ ADÓ (TRANZAKCIÓS ADÓ)

A tranzakciós adó az egyes tranzakciók értékét adóztatja meg. A nagyfokú lefedettséghez a pénzügyi instrumentumok széles körére kell alkalmazni (azaz részvényekre, kötvényekre, pénznemekre és származtatott termékekre), még ha néhány újabb javaslat az adó hatályának egyetlen részalakra (pl. valutaátváltási illeték) korlátozását irányozza is elő⁶.

3.1. Bevételi szempontok

A tranzakciós adó bevételi potenciálja és gazdasági hatásának intenzitása a hatálya alá tartozó termékek körétől, a lefedettségtől (globális, uniós vagy nemzeti szintű) és az adott

⁴ A fejlett országok a Koppenhágai Megállapodásban abban is megegyeztek, hogy 2020-ig együtt évi 100 milliárd USD-t bocsátanak rendelkezésre a fejlődő országok éghajlatváltozás elleni küzdelemmel kapcsolatos szükségleteinek fedezésére. A millenniumi fejlesztési célok elérése érdekében az EU ígéretet tett arra, hogy 2015-re bruttó nemzeti jövedelmének 0,7 %-ára emeli a hivatalos fejlesztési támogatást (ODA), ami a 2008. évi csaknem 50 milliárd EUR-ról 2015-re becslések szerint 100 milliárd EUR-ra növelné az EU ODA-összegeit.

⁵ A Bizottság szolgálati munkadokumentumot bocsátott ki „Innovatív finanszírozás globális szinten” címmel (SEC(2010)409 végleges), amelyben értékeli a globális szintű innovatív finanszírozásban rejlő bevételtermelő potenciált a fent azonosított kihívások kezelésére.

⁶ A szolgálati munkadokumentum röviden tárgyalja a valutaátváltási illetéket. E közlemény alkalmazásában a széles adóalapú tranzakciós adó a kötvényekre és a tőzsdén forgalmazott származtatott termékekre, valamint a származtatott termékeket és azonnali valutaátváltási ügyleteket is magukban foglaló, tőzsdén kívül forgalmazott instrumentumokra terjed ki.

joghatóságon belüli kereskedés méretétől függően jelentős mértékben változik. Az ilyen adónem alkalmazására vonatkozó nemzetközi konszenzus hiányában a bevétel a mobil kereskedési tevékenységek áthelyezésétől függ. Emellett befolyásolják az adónemnek a pénzügyi termékek újratervezése révén történő megkerülésére rendelkezésre álló lehetőségek és a választott adókulcs is.

A 2006. évi részvény- és kötvénytranzakciók esetében az adóbevételek becsült összege 0,1 %-os adókulcsot feltételezve 60 milliárd EUR körül lett volna. Egyes tanulmányok szerint ez az összeg a tízszeresére nő a származtatott termékek bevonásával. Utóbbiakkal kapcsolatban azonban vannak technikai problémák, mint például az adóalap meghatározása⁷, valamint a bevételekre vonatkozó becslések pontosságával kapcsolatos kételyek. A múltbeli tapasztalatok szerint jelentős a különbség a tervezett és a tényleges bevételek között. Ugyancsak vannak még nyitott kérdések a valutaátváltási tranzakciókra csak nemzeti szinten történő illetékkivetéssel kapcsolatban⁸. Ha az adóalap csupán a tőzsdén forgalmazott részvényeket és kötvényeket foglalja magában, az adóbevételek az EU-27 esetében mintegy 20 milliárd EUR-t tennének ki⁹. Amennyiben az adóalap a származtatott termékekre is kiterjed, a becsült bevételek sokkal magasabbak lennének, egyes számítások szerint elérnék a 150 milliárd EUR-t. A valutaátváltási tranzakciók szűk, 0,005 %-os adókulcsú illetéke a világ leggyakrabban forgalmazott valutái esetében (a 2007. évi adatok alapján) évente 24 milliárd EUR-t eredményezne.

A keletkezett bevételt nagyrészt korlátozott számú országban szednék be, ahová a kereskedési tevékenység összpontosul. Ez az egyenetlen eloszlás még markánsabb lenne, ha a származtatott termékeket is bevonnák. Ez egyrésztől megnehezítheti az adóról való megállapodást, hiszen minden országnak ki kellene vetnie az adót, de csak néhány tenne szert bevételre. Másrésztől érvelhetünk azzal, hogy a központi piacokat a világ minden tájáról érkező befektetők használják. Így valamennyi felhasználó hozzájárul az adóbevételhez, globális dimenziót kölcsönözve annak. Ezért a tranzakciós adó potenciálisan jó globális szintű bevételgenerátor.

Fontos azonban figyelembe venni az adó által okozott gazdasági terhet. Általánosságban véve a pénzügyi szektorra kivetett adók valószínűleg együtt járnak a jövedelmek bizonyos mértékű, a banki részvényesek, menedzserek és piaci szereplők felől a lakosság felé történő újraelosztásával. Az adóterhet valószínűleg részben továbbhárítják az ügyfelek és átlagos fogyasztók felé, ez azonban függ az adófizetők adóelkerülési képességétől. Az adó közvetetten megemeli a kormányok és vállalkozások számára a tőke költséget is. Nem áll rendelkezésre empirikus bizonyíték a valós eseményre.

⁷ Az általános tranzakciós adó beszedése viszonylag könnyű lenne a tőzsdén forgalmazott termékek esetében. A tőzsdén kívül forgalmazott termékek esetében az adóigazgatás összetettebb lenne ugyan, de – tekintettel a bejelentési kötelezettség növekedése felé mutató tendenciára és a tőzsdén kívüli származtatott ügyletekről, a központi szerződő felekről és a kereskedési adattárakról szóló rendeletre vonatkozó bizottsági javaslatra (COM (2010) 484/5) – kivitelezhető.

⁸ A vezető csoport nemzetközi fejlesztési célú pénzügyi tranzakciókkal foglalkozó munkacsoportjának szakértői több okból is a valutaátváltási tranzakciókra történő globális illetékkivetést javasolják. <http://www.leadinggroup.org/article668.html>.

⁹ A feltételezések szerint a kötvények esetében 30 %-kal, míg a részvények esetében 20 %-kal esne vissza a forgalmazott volumen.

3.2. A piac hatékonyságára és a gazdasági stabilitásra gyakorolt hatás

A tranzakciós adó mellett szóló egyik érv, hogy megvalósítaná a „szennyező fizet” elvet, és ezáltal segítene a pénzügyi szektorbeli tevékenységek esetleges negatív külső hatásainak internalizálásában. Az érvelések szerint a széles adóalapú tranzakciós adó megkönnyítheti a pénzügyi piacok stabilizálását azzal, hogy a nemkívánatos pénzügyiaci tranzakciókat, elsősorban az ún. magas fordulatszámon történő kereskedést (high frequency trading, HFT) büntetve visszafogja a rövid határidős, spekulatív célú ügyleteket.

Számos aspektust kell figyelembe venni. Először is, bizonytalan a hatékonyságnövekedés, mivel az adó a likviditás csökkentése révén növelheti az árak volatilitását, például a kockázatfedezetre szolgáló ügyletek piacán. Másrészt, míg a nagy sebességű kereskedés értéke a gazdaság szempontjából megkérdőjelezhető, meg kell vizsgálni, hogy a válság során milyen mértékben volt ez a tevékenység a negatív külső hatások fő előidézője. Harmadrészt a tranzakciós adó bruttó tranzakciós értékeket adóztat meg. Mivel az adót a tranzakcióra vetik ki, nem pedig a hozzáadott értékre, kumulatív jellegű. A gyakrabban forgalmazott termékekre magasabb adóteher hárul.

Ideális esetben, a hatékonyság növelése érdekében a tranzakciós adót a „káros” vagy rendkívül spekulatív tranzakciókra kellene kivetni. A gyakorlatban azonban ezeket nem lehet megkülönböztetni a „szokványos” tranzakcióktól. Ezért ahhoz, hogy elérje a hatékonysági célkitűzést, a tranzakciós adó alapjának a lehető legszélesebbnek kell lennie. A megfelelő módon kialakított, szűk adóalapú tranzakciós adó csökkentheti a földrajzi átrendeződés kockázatát¹⁰. Ha azonban csak bizonyos tranzakciók kerülnének megadóztatásra, az adó torzítaná a pénzügyi közvetítést azáltal, hogy előnyben részesítene néhány olyan tevékenységet, amely nem tartozik a tranzakciós adó hatálya alá. Emellett a tranzakciós adó kialakításának függvényében a szűk adóalap újratervezés és helyettesítés révén lehetőséget teremtene az adómegkerülésre.

Ahhoz, hogy globális szinten hatékonyan csökkenthetők legyenek az esetleges negatív külső hatásokkal járó tevékenységek, valamint a kereskedés áthelyezésének elkerülése érdekében az adót valamennyi pénzügyi központban alkalmazni kell. E globális központok között nagy mértékű a kölcsönös függés, és a vállalkozások számára csupán alacsony költséget okoz a kereskedés központok közötti áthelyezése. Emellett számos pénzügyi vállalat rendelkezik világszerte leányvállalatokkal. Ezért az a tény, hogy a tranzakciós adónak széles adóalapra van szüksége a hatékonysági és bevételi célok eléréséhez, azt is maga után vonja, hogy a kereskedés-áthelyezés és az adómegkerülés kockázatának csökkentéséhez jelentős globális koordináció szükséges.

3.3. Értékelés

Összességében a tranzakciós adó megfelelő bevételtermelő eszköz lehet, különösen a globális szakpolitikai célok finanszírozásához. Ahhoz, hogy hatékonyan és tisztességesen működhessen, a részt vevő országoknak meg kell próbálniuk megállapodni egy mindenki számára elfogadható globális finanszírozási eszközről. A Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy e megegyezés elérése érdekében folytatja az együttműködést nemzetközi partnereivel, különösen a G-20 országokkal.

¹⁰ A kialakítás a pontos adóalap függvénye. Példa lehet rá a valutaátváltási tranzakció vagy a részvények és kötvények.

A pénzügyi tranzakciókra kivetendő adó csak uniós szinten képzelhető el. Szem előtt kell tartani azonban, hogy a pénzügyi szektor globális jellegű és kölcsönös összefonódások jellemzik. A pénzügyi tevékenységek az EU-n belül és kívül egyaránt néhány, egymással a világ színpadán versenyző pénzügyi központra koncentrálnak. A pénzügy emellett összetett és folyamatosan fejlődő terület, ahol a főbb szereplők fejlett kapacitással rendelkeznek arra, hogy az üzleti tevékenység folytatásának és pénzügyi tranzakciók strukturálásának új és innovatív útjait kutassák fel.

4. A PÉNZÜGYI TEVÉKENYSÉGEKRE KIVETENDŐ ADÓ

Az IMF által javasolt, a pénzügyi tevékenységekre kivetendő adó szintén megfelelő eszköz lehet a pénzügyi ágazat megadóztatásának javításához és az esetleges negatív külső hatások enyhítéséhez. Legátfogóbb formájában (a pénzügyi tevékenységek addíciós módszerrel számított adója) az adót a teljes nyereségre és a bérekre vetik ki. Úgy is kialakítható, hogy kifejezetten gazdasági haszonra és/vagy kockázatra irányuljon¹¹. A pénzügyi tranzakciókra kivetendő adóval szemben, amikor a pénzügyi piac valamennyi résztvevőjét megadóztatják az általuk lebonyolított tranzakciók alapján, a pénzügyi tevékenységekre kivetendő adó alanyai a társaságok. A hangsúly itt a pénzügyi tevékenységek addíciós módszer szerinti adóján van.

4.1. Bevételi szempontok

Az IMF által a G-20 számára készített jelentésben¹² figyelembe vett 22 fejlett ország esetében a pénzügyi tevékenységekre kivetendő, addíciós módszer szerinti, 5 %-os mértékű adó átlagosan a GDP 0,28 %-ának megfelelő bevételt eredményezne. A GDP-hez viszonyított arány országok szerinti becslését használva mindez abszolút számokban kifejezve a 22 ország esetében körülbelül 75 milliárd EUR teljes bevételt jelentene a szóban forgó adóból. Az EU-27-re nézve a bevétel 25 milliárd EUR-t érhetne el.

A bevételek földrajzi megoszlása nagy vonalakban a pénzügyi ágazat jelenlegi uniós megoszlását tükrözné. A bevétel azonban nem annyira koncentrált, mint a pénzügyi tranzakciókra kivetendő adó esetében. Ennek magyarázata, hogy az adó alapját nem a – főként néhány pénzügyi központban bonyolódó – kereskedelmi tevékenység, hanem inkább a javadalmazás és a nyereség jelenti, ami egyenletesebben oszlik el. Ebben az értelemben a pénzügyi tevékenységek adója alkalmasabb lenne a sok tagállamban sürgős feladatot jelentő nemzeti konszolidációt szolgáló bevételreteremtésre.

Ami a gazdasági terhet illeti, a hatás az adó konkrét kialakításától függ. A gyakorlatban nem áll rendelkezésre empirikus bizonyíték a pénzügyi tevékenységekre kivetendő adóval összefüggő valós eseményre. Ha az adót áthárítanák az ügyfelekre, és tekintve, hogy az üzleti fogyasztók esetében nincs levonási lehetőség, az adóteher részben a pénzügyi szolgáltatások igénybe vevőit is érintheti.

4.2. A piac hatékonyságára és a gazdasági stabilitásra gyakorolt hatás

A pénzügyi tevékenységre gyakorolt hatás az adó kialakításától függ. A pénzügyi tevékenységekre kivetendő, addíciós módszer szerinti adó nem változtatná meg közvetlenül

¹¹ A kísérő szolgálati munkadokumentum részletesen vizsgálja az utóbbi két lehetőséget.

¹² A pénzügyi szektor megadóztatása (IMF – 2010) – az IMF jelentése a G-20 országoknak és háttér-információk

azoknak a piacoknak a szerkezetét, amelyeken a pénzügyi intézmények aktívak, mivel a jövedelmet adóztatja meg, függetlenül annak keletkezési módjától. Így nem alkalmaz megkülönböztetést az egyes termékek között és nem függ a forgalom szintjétől. Uniós szinten ez érdekes koncepció, egyrészt bevételtermelő potenciálja miatt, másrészt pedig azért, mert kezel néhány, a pénzügyi szolgáltatások megadóztatásával kapcsolatos, jelenleg még megoldatlan kérdést.

A pénzügyi tevékenységekre kivetendő adó a pénzügyi intézmények üzleti tevékenységéből származó teljes nyereséget adóztatja meg. Így valamennyi tevékenységre kivetésre kerül, nem csak a kereskedelemre. Nem változtatja meg a pénzügyi instrumentumok árát, ezáltal érintetlenül hagyja magát a piaci struktúrát. Ez azt is jelenti, hogy nem befolyásolja közvetlenül a nagy sebességű kereskedést.

A pénzügyi tevékenységekre kivetendő adó az Unióból származó jövedelem vagy javadalmazás áthelyezése révén hozzájárulhat a nyereségátcsoportosítást célzó meglévő ösztönzőkhöz. Az adóalap jellegét és annak szükségességét tekintve azonban, hogy a pénzügyi cégeknek általában ott kell folytatniuk alaptevékenységüket, ahol a fogyasztók tartózkodnak, a tevékenység áthelyezésére irányuló ösztönzők hatása korlátozott lehet. Ezt viszont annak fényében kell mérlegelni, hogy a technika fejlődése növelheti a pénzügyi szektor mobilitását. Végül, a pénzügyi tevékenységek megadóztatásának néhány tagállam általi, elszigetelt bevezetése torzíthatja a belső piacot, ami nem egyeztethető össze azzal az igénnyel, hogy a tagállamok számára egyenlő feltételeket kell biztosítani.

4.3. Értékelés

A pénzügyi tevékenységekre kivetendő, addíciós módszer szerinti adó úgy értelmezhető, hogy ezt az adót a pénzügyi szektor vállalatai által teremtett teljes hozzáadott értéket leginkább megközelítő tényezőre vetik ki¹³. Ha azonban ennek az adónak a kialakítása a jelenlegi hozzáadottérték-adó kiegészítését célozza, számos technikai kérdést meg kell oldani a két adónem egymáshoz igazításához. A Bizottság meggyőződése, hogy a pénzügyi tevékenységekre kivetendő adó lehetőségét érdemes megvizsgálni uniós összefüggésben. Ennek során értékelni kell az adó által a versenyképességre gyakorolt lehetséges hatást és meg kell vizsgálni, hogy ezt ellensúlyozzák-e a cégeket tevékenységük áthelyezésétől visszatartó esetleges intézkedések.

5. ÁLTALÁNOS KÖVETKEZTETÉSEK ÉS A TOVÁBBI TEENDŐK

A világ komoly kihívásokkal került szembe egy olyan időszakban, amikor a kormányzatok költségvetésére az Unió egészében egyre nagyobb nyomás nehezedik. Számos, igen különböző problémával állunk szemben, többek között azzal, hogy szükség van a pénzügyi szektor stabilitásának és működésének javítására a gazdaság többi részére gyakorolt negatív külső hatás visszafogásához, szükség van továbbá a pénzügyi válság által sújtott államháztartások konszolidálására, miközben szem előtt kell tartani a fejlődő országoknak tett kötelezettségvállalásokat és fel kell venni a harcot az éghajlatváltozással és a globális erőforrás-hiánnyal.

¹³ Mivel az adó alapját a bérek és a javadalmazás jelenti, ami megközelíti a hozzáadott értéket, ez megoldás lehet a pénzügyi szektor héamentességére. Számos korlátot meg kell azonban még szüntetni ahhoz, hogy kompatibilis legyen a jelenlegi héarendszerrel.

A fenti kihívások kezelése érdekében számos érv szól amellett, hogy újra megvizsgáljuk a pénzügyi szektor tevékenységének megadóztatását. Az ágazatnak tisztességes és érdemi módon kell hozzájárulnia az állami költségvetésekhez és indokolt az az álláspont, hogy ennek a hozzájárulásnak a jelenleginél magasabbnak kell lennie, egyrészt, mert ez a szektor (amint az a pénzügyi válság idején nyilvánvalóvá vált) különleges helyet foglal el a gazdaságban, másrészt pedig azért, mert némely szolgáltatása mentesül a hea alól.

A Bizottság a pénzügyi szektor megadóztatásával összefüggő minden jövőbeli intézkedése során figyelembe fogja venni annak szükségességét, hogy megteremtsük az ágazat méltányos és kiegyensúlyozott megadóztatásának feltételeit, hozzájárulva közben ahhoz, hogy a belső piacon egyenlőbb feltételek álljanak rendelkezésre az ágazat számára, mind a nem pénzügyi ágazatok összefüggésében, mind magán az ágazaton belül, és azt, hogy hozzá kell járulnia a héamentesség miatti jelenlegi torzulások minimalizálásához és csökkenteni kell az esetleges határokon átnyúló kettős adóztatást. A Bizottság támogatja a jobb szabályozás elveit is és hozzájárul ahhoz, hogy a jelenlegi és fejlődő nemzeti keretek átfogó elemzése és az ebből levont, a belső piac működésére vonatkozó következtetések alapján ésszerűbb és egyszerűbb adózási környezet alakuljon ki a pénzügyi szolgáltatások terén. Emellett a Bizottság figyelembe veszi az általános szabályozási reform pénzügyi ágazatra gyakorolt kumulált hatását.

Az innovatív finanszírozási mechanizmusok általában, és különösen a pénzügyi ágazatra kivetendő új adók fontos szerepet játszhatnak a jelenlegi globális és európai kihívások kezelésében. Ahogy korábban megállapítottuk, a tranzakciós adó a legmegfelelőbb eszköz a globális szintű bevételtermeléshez. Kihívást az jelent, hogy a globális tranzakciós adót úgy kell kialakítani, hogy elegendő bevételt generáljon, miközben a lehető legcsekélyebb kedvezőtlen gazdasági hatással jár. A Bizottság támogatja, hogy a G-20 országok tovább vizsgálják és fejlesszék a pénzügyi tranzakciókra kivetendő adót és annak változatait, és dolgozni fog azon, hogy megállapodás jöjjön létre a legfontosabb nemzetközi partnerekkel. Az eddig elvégzett elemzés alapján úgy tűnik, a pénzügyi tranzakciókra kivetendő adó egyoldalú, csak uniós szintű bevezetése kevésbé megfelelő, mivel magában hordozza a tevékenységek áthelyezésének komoly kockázatát és aláásná a bevételtermelő képességet.

Ezen a ponton a Bizottság úgy véli, hogy a pénzügyi tevékenységekre kivetendő adó uniós szintű bevezetése nagyobb potenciált hordoz. Ez a megoldás kezelhetné a pénzügyi szektor jelenlegi héamentességét és jelentős bevételt eredményezne. Tekintettel a szóban forgó adó innovatív jellegére, a végrehajtásra vonatkozóan további technikai munkára van szükség.

A fenti megállapítások ismeretében a Bizottság ezért haladéktalanul átfogó hatásvizsgálatba kezd, amelynek keretében tovább elemzi ezen lehetőségek mindegyikét, hogy 2011 nyarán szakpolitikai intézkedésekre vonatkozó, megfelelő javaslatokat tudjon tenni.